

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

MECHANICES opus exquisitissimum, juxtà strictiores staticæ, hydraulicæ & hydrostaticæ leges motus ad infinitum varios exequens contemplari desideras ? corpus humanum præsto est. Fibrillis, vasculis & liquoribus licèt constans, ob variam tamen illorum positionem, fabricam, actionem reciprocam, attendenti cum non modicâ voluptate præbet vectes, trochleas, præla, folles, receptacula & ferè cujuslibet speciei instrumenta intùs extùs-ve agentia; &, miratu quod dignissimum ! illata machinæ, si quæ sint detrimenta, organicâ ipsius virtute quàm-plurimùm resarciuntur, ut præ cæteris demonstrat de quo mox, generali corporis humani partium expositione præmissâ, sumus acturi, vulnerarium *pathema*.

Corporis humani partes in continentes, contentas, & impellentes sapientissimè ab Hippocrate: in solida & fluida; solida rursùs in dura & mollia non immeritò à physiologicis dividuntur. Satiùs tamen ad propositum nostrum solida in partes similares & dissimilares censemus distinguenda. Fibræ, membranæ, ossa, cartilagines, ligamenta, musculi, tendines, aponevroses, vasa, glandulæ, nervi & tegumenta communia inter similares; partes verò ex illis compositæ dissimilares inter annumerantur.

Fibra, pars sola strictè dicta simplex, est corpus oblongum, admodùm gracile, duabus pluribus-ve elementariis seu terrestribus conflatum particulis, ad cujuslibet partis solidæ compositionem situ, numero & elasticitate varium.

Ex latâ, planâ, tenuissimâ, plùs minùs-ve extensili, flexili fibrarum serie oritur *Membrana* quæ ossa, carnes & viscera partìm involvit, partìm efformat.

Ossa, præsertìm in exoriente fœtu spectata, simùl congestarum speciem referunt membranarum quæ à circulatorio motu liquorem vehente nutritium per vasa membranæ exterioris, cæteras cingentis (undè *Periosteum* audit), in interiora penetrantis, exquisito sensu donatæ præditæ (*a*), duritiem & crassitiem sensìm ac sine sensu ità comparârunt, ut in adultis triplici substantiâ conflatæ, & totius corporis, cæteras fulcituræ necnon protecturæ, firmissimæ partes evadant.

Firmæ sunt insuper *substantiæ quædam læves & quadam-tenùs* elasticæ, ubiquè, nisi in diarthrosi, membranâ periostei æmulâ, à situ *Perichondrio* dictâ indutæ, nullâ cavitate notabili, sed porulis, vasculorum vix conspiciendorum transitûs causâ, (*b*) donatæ, eisdem ac ossificationis legibus crescentes, in adultis ità durescentes ut ossa dicas, & *Cartilagines* vocantur: ossium sicut & partium mollium amplificationi, articulationi, symphysi & suituræ inserviunt.

Ea est ossium & cartilaginum structura ut validam connexionem simùl & liberos motus sibi ipsis conciliare non possent; hinc passìm *Ligamenta* seu substantiæ leucophææ, *peridesmo* gaudentes,

(*a*) Conf. experiment. D. Duverney act. Ac. R. Sc. an. 1700.
(*b*) Winsl. Exp. An. Tr. des Os frais nº. 18.

tenaces, fibrosæ, extensionem & rupturam non facilè patientes, quæ cæteras connectunt, continent, & tuentur.

PARTES tam mirificè stabilitas, adjuncto munere fungentes movent *Musculi*, fibris coalescentes mollibus, contractilibus, etiamsi ob ingentem quâ involvuntur intermiscenturque vasculorum sanguiferorum copiam ad aspectum rubris, albidis tamen, nervulorum infinitâ propagine intertextis, mediantibusque folliculis oleosis è proprio membranaceo musculi involucro pullulantibus inter se distinctis, modò pro ventre, modò pro corpore habitis, & in firmiores albescentesque desinentibus fibras quæ, si substantiam utcumquè teretem, acutam efficiant, *Tendinem*; si latam, planam & exilem, *Aponevrosim* constituunt. In utroque eumdem numerum fibrarum ac in ventre, nervos pariter & vasa adesse, suppurationes, dilacerationes & Rhuyschianæ injectiones probè demonstrant.

QUODLIBET corporis punctum vel minimum permeant *Vasa* seu canales conici, elastici, à lateribus communicantes, virtute contractili, plùs minùs-ve, pollentes, quorum parietes textu celluloso, vasculoso, musculari, & nerveo muniti liquida vehunt. In *Arterias* ferentes, salientes, densioris texturæ, & *Venas* referentes, valvulis instructas, laxioris, necnon ambæ rursùs in sanguineas & lymphaticas distribuuntur.

EX alter-utris vasa liquoribus quibusdam peculiaribus ingressum aut egressum præbentia procedunt, & *Secretoria* aut *Excretoria* sunt, quæ, *conglobatìm vel conglomeratìm congesta & tunicâ communi involuta*, *Glandulas* efformant. Tùm ad glandulam, tùm ad glandulæ vasculum vel minimum sedulò comes & pedissequum appellit cum arteriâ filamentum nerveum à majoribus nervis oriundum.

NERVI sunt funiculi subalbidi, plerumquè teretes, fibrillis ultrà mentis limites gracilibus, fasciatìm dispositis conflati, vasa sanguinea & lymphatica sibi propria habentes, piæ & duræ matris processu induti, ad corporis quodlibet punctum, motuum & sensuum causâ, à cerebro, cerebello & medullâ spinali vergentes, & in pulpam non assignandæ tenuitatis abeuntes.

UNAQUÆQUE modò descripta pars propriis equidem, sed prætereà communibus defenditur *Tegumentis*: cellulæ nimirùm membraceæ, vasis sanguiferis, lymphaticis, nerveis donatæ, oleoso aut

lymphatico liquore turgentes cuti ſubſternuntur, & penitiores corporis receſſus ubique (*a*) penetrant, lubricant.

CUTIS, alterum integumentum commune, fibris tendineis, nerveis, vaſis ſanguineis, lymphaticis intertexta, elaſtica, in internâ ſuperficie miliares, & ſebaceas Morgagni continens glandulas *Corium* habetur, ex quo protuberant nervulorum, ad organum tactûs, apices mucosâ facilè ſpiſſeſcendâ ſubſtantiâ vaſculoſoque textu in debito tenſionis gradu ſervati. Illis pellucida, cuti ſtrictis, ſed fragilibus filamentis adhærens, ſquammulis à corpore mucoſo denſato productis compoſita (*b*), porulis ad ſudoris, perſpirationis, medicamentorum aditum exitum-ve, cutis ad inſtar, pertuſa, vaſculis, ſaltem arte detectis, expers membrana, *Epidermis* cognita, cuſtos & tutrix ſuperexpanditur.

SINGULAS microcoſmi vias attentè perluſtra, & hactenùs enumeratas partes quidquid in ipſo ſolidi, nunquam ſatis laudandâ diſpoſitione, efformare haud ægrè percipies.

FLUIDA, corporis humani partes alteræ, (de quibus dicere nobis non vacat) cum ſolidis mutuum mirandumque agunt commercium. Qualitate enim & quantitate requiſitis donata, ſolida dummodò integra, elaſtica, libera nec obſtructa alluunt, nutriunt, augent, movent, viciſſimque moventur; ſin, contrà.

EX CHIRURGIA.

VULNUS naturæ ſanatricis & auxiliatricis Chirurgiæ neceſſarii concursûs argumentum vincens. Hinc in vulneribus curandis naturam adjuvare & non perturbare Chirurgi ſit unica mens; hinc naturæ adverſantia, horum-ce effectus & ipſius naturæ conamina diligenter annotet.

SIMILARIBUS & inſtrumentariis partibus vulnus *pathema* commune (*c*) pro ſolutione quâlibet continui apud veteres; ſtrictiùs nunc pro recenti, cruentâ, in mollioribus duntaxat aut in duris ſimùl corporis partibus (*d*) ſolutâ cohæſione ſumitur.

(*a*) Boerrh. Inſt. M. 55. 416. præf. aphroſidiac. (*b*) M. Gareng. Splanch. p. 44. (*c*) Galen. Art. M. Cap. LXXXVIII. (*d*) Heiſt. Inſt. Ch. p. 1. l. 1. p. 42.

QUODCUMQUE corpus extraneum dividere potens, tanquàm communem causam agnoscunt vulnera; nihilominùs tum ex parte ipsiusmet causæ, tum ex parte ipsorum magnitudinis, figuræ, directionis, sedis, simplicitatis, compositionis & complicationis non inadvertendum discrimen repetunt.

ANTECEDENTIA vulneris in memoriam revocare, ipsummet vulnus inspicere, excreta olfacere, gustare, cum Galeno actionem læsam, situm vulneris, speciem doloris, excreta & retenta, accidentia propria perpendere, ut media ad vulneris *Diagnosim*, utilia, quandoque sufficientia adhibeantur: ope specilli, injectionum vulnus perlustrare, ferè semper ut infida, noxia encheiresis rejiciatur.

EXPLORATAM vulneris diagnosim ad curationem conducere, certam verò *prognosim* & ad curationem vulneri & ad fiduciam vulnerati Chirurgo conciliandas maximè conferre cuivis compertum est: festinans ergo nimiùm nil proferat Chirurgus, sed priùs causas, essentiam, situm vulneris, partes affectas sedulò perquirat, & accidentia præsertim ponderet ex æquo.

ACCIDENTIA aut statim & primitivè, talia dolor, hæmorrhagia, convulsio, paralysis, syncope, aut post aliquod à vulneratione temporis intervallum sæviunt; hujusmodi sunt pruritus, inflammatio, febris, alvi fluxus, materiæ purulentæ suppressæ, resorbtæ, apostemata, gangræna.

MALO cognito, accidentibus prævisis, quid agendum velit natura ex phænomenis ediscendum . . . . In vulnere simplici & minori partes à se invicem recedunt, integras distrahunt, sanguis plùs minùs-ve effluit, paulò post sistitur, in coagulum, crustam vertitur; in majori verò & substantiâ deperditâ aut contusione complicato, hæc præter, latex limpidus, ichorosus subsequitur, partes vulneris vicinæ tument, rubent, dolent; febris vulneraria supervenit; tertio vel quarto die humor subalbidus, glutinosus, *pus* exoritur; detumescunt, pallescunt vulneris labia; dolor, febris remittunt; ex imo vulnere succrescere videtur nova caro, quæ paulatim summum vulnus adæquans arescit & siccam efficit cuticulam, deinceps in ratione substantiæ deperditæ deprimendam, *Cicatricem* vocant. Porrò hæc symptomata, quorum Aitiologia ex Anatomicis positionibus facilè deducitur, nec adeò, nec-

tamdiù conspiciuntur, si vulneris oræ post modicum sanguinis effluvium ad se invicem approximentur & ab aëre externo protegantur ; ergo ut sanguis modicè fluens non subitò cohibeatur, sed post temperatam effusionem vulnus coadunetur & ab aëre externo protegatur natura postulat.

AD coadunationem vulneri conciliandam. 1°. Huic obstantia removeantur, itaque corpora extranea exeresis ope, morbi per Therapeuticem ipsis propriam & accidentia methodo debitâ profligentur. 2°. Remotis aut minutis quantùm fieri potest impedimentis, si vulnus ob contusionem aut amissam substantiam ità se habeat ut oræ ad se invicem approximari nequeant, naturæ gradatim operanti & suppurationem præcipienti obsequendum ; intereà nihilominùs faveant approximationi situs & deligatio. Si verò contiguæ fieri possunt, ut retineantur non solum modò situm idoneum & deligationem aptam, sed & suturas suppeditat ars provida.

SUTURA est operatio Chirurgica quæ mediantibus aut emplastris agglutinatoriis, aut acubus, filo, & fibulis, vulneris oras approximatas continet ; illa notha, quæ *agglutinatoria* seu sicca, hæc vera, quæ *humida* seu cruenta dicitur. Suturas omnes ab antiquis decantatas non recensemus : quamplurimæ etenim ut inutiles, crudeles, noxiæ à recentioribus, uno ore & unâ mente, meritò rejiciuntur ; & quædam, *nodosa* scilicet, *pellionum*, *circumvoluta*, quas simplices nuncupant, *clavata*, quam compositam, solæ superstites remanent : nodosam, cuti, musculis, vasis ; pellionum, intestinis ; circumvolutam, labro leporino, & clavatam, musculis abdominalibus plagisque altioribus ut sacram anchoram injicere mos est.

QUIDQUID tamen ex suturis sperandum veniat, illas ossibus & cartilaginibus prout impossibiles ; valdè contusis, venenatis, penetrantibus in thoracem, assiduis & necessariis motibus agitatis vulneribus, prout noxias, & cæteris cujuscumque speciei quoties situs & deligatio coadunationi conciliandæ non sunt impares, prout inutiles à sanâ methodo non injici, in memoriam revocet Chirurgus : his enim positis, rarum suturis locum dari facilè percipiet. Et quidem vulnus, vel juxtà longitudinem corporis, cuti & musculis infligitur, & tunc fascia *Uniens* summum remedium ; vel, juxtà latitudinem, musculis extensoribus aut flexoribus, adductoribus aut abductoribus &c. & extensio aut flexio, adductio aut abductio &c.

partis læſæ, deligationis ope firmatæ, perfectam cohæſionem pellicere queunt; vel etiam obliquè, & tunc ſitûs & deligationis auxilio ſutura ſicca quâ Adræas à cruce & Paræus felicicum ſucceſſu utebantur prodeſſe poterit (*a*).

Nec eſt quod dicas muſculos fortiores per ſitum & deligationem non ſatis approximari aut approximatos non, ut par eſt, contineri poſſe; muſculus enim ſi non irritetur, quandò ſtat immotus, laxus eſt, flexioni, extenſioni &c. juxtà motum ſibi nativum obedit; imò in longum facilè extenditur, annotante illuſtriſſimo D. de la Peyronie (*b*): Hunc ergo vis etiam mediocris, ac proindè ſplenia eminùs ritèque diſpoſita, cum faſciis à ſagaci Chirurgo circumductis, in ſtatum competentem coërcere valebunt. Si verò jam irritetur, nonne malum acriùs exaſperabunt ſuturæ?

Tandem muſculi omnes & oſſa partis interſcindi poſſunt, & tunc ſitûs & deligationis efficacitatem experiri non minùs juvat (*c*).

Tendinum, aponevroſium & partium nervearum unionem per ſuturas humidas, ex quo præſertim quàm ægrè ferant partes illæ puncturam vel minimam, & quàm tutò & commodè abſque filo & acubus coadunari poſſint demonſtratum eſt (*d*), tentare nefas. Ob eaſdem & ſupradictas (p. 6. l. 29. & ſeq.) rationes muſculorum abdominalium vulnera acu & filo continere minùs illicitum immeritò crederes. Non ſic tamen de labio leporino à nativitate & cum magno receſſu cenſendum putamus, hoc-ce enim in caſu partes à *ſe invicem jampridèm diſceſſæ non*, ut par eſt, deligationi obtemperant; nec etiam de vulneribus inteſtinorum, ob fæces jugiter effluxuras, & alio modo non ſiſtendas.

Vasa præciſa agarico querno, vel fagino ſæpè ſæpiùs, nonnunquam tamen, in diſſolutâ nimirùm ſanguinis craſi, & ubi compreſſioni denegatur locus, acûs & fili beneficio reſtringenda eſſe experientia docet.

(*a*) Paré, Liv. 10. des Pl. en part. ch. 32. (*b*) Tr. de la Gang. par M. Queſnay, p. 154. (*c*) Dion. Opér. comm. p. 738. Obſ. de M. de Lapeyronie (*d*) Tr. Gang. par M. Queſnay, p. 105 & ſuiv. Malad. des Os par M. Petit. tom. 2. chap. XV. Dion. Opér. comm. p. 726.

Vulneris coadunatione sive per situm & deligationem, sive per suturas servatâ, nec à Mechâ, nec à Peruvio, Judæâ &c. balsama magno sumptu expetere necessum; vulnus tantummodò, generali non omissâ *Prophylaxi*, ab aëre externo protege, aquam tepidam aquæ vulnerariæ permixtam, aut balsamum Samaritani solutæ cohæsioni imponendo, necnon rarissimè deligando; & eosdem, nec minùs salubres quàm balsamorum extraneorum, effectus videbis affluentes. (*a*).

(*a*) Belloft. Chir. d'Hôp. p. 74 & 290. tom. 1.

Has Theses, Deo juvante, & præside M. ROCHO DUBERTRAND, in Universitate Parisiensi Artium & Chirurgiæ Magistro, necnon antiquo Scholarum moderatore, *tueri conabitur* Stephanus-Petrus Lelaumier, *Parisinus, eâdem in Universitate Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die Lunæ 30ª. *Julii à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. anno Salutis* 1753.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis Delaguette, Regii Chirurg. Collegii Typographi, 1753.